

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Nagy Sándor-halom

Utoljára módosítva: 2013-10-14 12:45:50

Megye: Hajdú-Bihar

Községhatár: Debrecen

A terület kiterjedése: 1.9212 hektár

Védetté nyilvánítás év: 1986

GPS koordináták: É 47°32'51.80 K 21°35'04.56

Felmérést végző személy(ek) neve: Sándor István

E-mail címe(k): afiumvet@gmail.com

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

Debrecen belterületén, a 33 sz. főúton Hortobágy felé haladva, a Debrecen-Tiszalök vasútvonal átjárója után közvetlenül jobbra a földútra kanyarodva, mintegy 450 m megtétele után érjük el.

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.):

Debrecen leghíresebb és legnagyobb halma, az egykori Kokasló-halom tetején épült az az emlékmű, amely Nagy-Sándor József '48-as honvéd vezérőrnagy, illetve az 1849. augusztus 2-án Debrecen melletti ütközet emlékét őrzi. A terület Debrecen környékének botanikailag talán legérdekesebb részén, a Hajdúsági-löszhát peremén fekszik, ahol számos, ma már kipusztult faj utolsó előfordulását jegyezték fel a múlt század közepén itt működő botanikusok. Eredeti növényzete fajgazdag löszgyep volt.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

% Erdő

90 % Gyep

10 % Cserjés

% Vizes terület

% Egyéb

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):

H5a P6 S6 U7

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

<p>2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket): Kaszálás, Egyéb típus: Jellemzőik, intenzitás: A területet tulajdonképpen az emlékmű miatt tartják úgyahogy rendben, a könnyen kaszálható sík területeket kaszálják, illetve néha a hadisír gondozók a halmon elszaporodú magaskórós gyomokat eltávolítják.</p>
<p>2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Igen Kaszálás, Egyéb típus:</p>
<p>2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özőnfajok a területen, s milyen mennyiségben: Akác: Kevés Selyemkóró: Kevés Parlagfű: Kevés Magas/kanadai aranyvessző: Nincs Japánkeserűfű: Nincs Gyalogakác: Nincs Bálványfa ("ecetfa"): Kevés Keskenylevelű ezüstfa: Kevés Muflon: Nincs Egyéb (nevezze meg): Érthetetlen okok miatt a halom tövében exotikus cserjéket ültettek (Tamarix phyladelphus) amelyek, lépést tartva az akáccal, folyamatosan teret hódítanak.</p>
<p>2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Nem Egy része: %</p>
<p>2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Nem</p>
<p>2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?</p>
<p>2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Nem</p>
<p>2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? -</p>
<p>2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Nem Darabszám: Állapotuk:</p>
<p>2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen? Magasles: db Vadetető: db Szóró: db Egyéb (név és db): Nincs</p>

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

Az egykori löszgyepre ma már csak a taréjos búzafű emlékeztet, amelynek állományát néhány száz tövesre becssülöm. A nem védett, de ritka kunkorgó árvalányhaj utolsó debreceni előfordulási helye. A területről biztosan kipusztult védett fajok: borzas csajkavirág, öldöklő aszat.

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állománynagyságot kell megadni)

A halmot körbeveszik az egykori debreceni téglagyár anyagnyerő kubikgödrei, illetve a kubikgödröket beborító spontán cserjések. Ezek kiváló énekesmadár élőhelyek, de konkrétan a védetté nyilvánított területen csak az alábbi fajok fordulnak elő: fecskefarkú lepke, a nagy kiterjedésű gazos foltok miatt rendszeresen megfigyelhető 2-5 repülő egyede tövisszűrő gébics, 1 pár mezei poszáta, 3 pár citromsármány, 1 pár tengelic, 1 pár fekete rigó, 2 pár

5. Egyéb észrevétel

Ez a jelentős történelmi emlékhely meglehetősen hányatott sorsú. A jelenlegi védett területen az 1970-es évekig az un. Gőz 1 cigánytelep működött. Ennek felszámolása után jelentősen javultak a környezeti állapotok. A házak lebontása után lehetővé vált a terület rendszeres kaszálása, így néhány löszgyep faj állománya meg tudott erősödni. Bár a halom ex-lege védettsége miatt Debrecen Város legutolsó kihirdetett rendeletében már nem szerepel, védettségét mindenképpen helyre kellene állítani, hiszen annak területe lényegesen meghaladta a kunhalomét. Ezen kívül az a néhány kis kiterjedésű helyrajzi szám, ami közvetlenül csatlakozik hozzá, még mindig viszonylag jó állapotú löszgyep, ami természeti értékeket hordoz (osztrák zsálya, hólyagos csüdfű, változó gurgolya stb.). A közelben található un. kolera-sírkerttel egy egységesen kezelhető történelmi emlékhellyé lenne bővíthető.